VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C276 – LEE42**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed

van 29 juni 2010

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het aantal doodgereden dieren op Vlaamse wegen
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het aantal doodgereden dieren op onze Vlaamse wegen 3

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de communicatie inzake de plannen voor een prijsstijging van het drinkwater in VMW-leveringsgebied 7

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het aantal doodgereden dieren op Vlaamse wegen

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het aantal doodgereden dieren op onze Vlaamse wegen

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, collega's, uit een recente studie blijkt dat we jaarlijks ongeveer 4 miljoen wilde dieren doodrijden op onze wegen. Op 24 september 2009 lanceerden de Vlaamse Gemeenschap, Natuurpunt en Vogelbescherming Vlaanderen de telling 'Dieren onder de wielen'. Tussen 24 september van vorig jaar en 30 april van dit jaar leverde de telling welgeteld 6854 dode dieren op. De meeste dode dieren worden nooit gerapporteerd, andere worden nooit gevonden, helemaal platgereden of in de berm geblazen. Uit een extrapolatie blijkt dat er jaarlijks 4 miljoen dieren sterven op onze wegen.

Onder het motto 'meten is weten' zou de Vlaamse overheid zich geëngageerd hebben om met deze informatie diervriendelijke maatregelen te nemen langs de Vlaamse wegen. De Vlaamse en provinciale overheden beschikken immers over instrumenten die kunnen worden ingezet om diersoorten te beschermen tegen zulke verkeersongevallen. Zo kan de Vlaamse overheid ontsnipperingswerken, zoals ecoducten, uitvoeren. Het bouwen van ecoducten is een vrij dure aangelegenheid, maar er zijn ook andere maatregelen mogelijk.

Zo kunnen eigenaars van landbouwgronden en van openbare of privébossen een subsidie aanvragen voor bebossing en herbebossing. Ook via gerichte beheersovereenkomsten kan men landbouwers en boseigenaars inschakelen om maatregelen te nemen waardoor er minder diersoorten het leven laten in het verkeer. Door bijvoorbeeld hoge bomen aan te planten kunnen we vermijden dat kerkuilen de weg te laag overvliegen, waardoor ze kunnen worden gered.

Minister, welke concrete bijkomende maatregelen zal de Vlaamse Regering nemen na het verkrijgen van deze cijfers? Er zijn natuurlijk al een aantal maatregelen. Worden hiervoor bijkomende financiële middelen gepland? Worden er samenwerkingsverbanden opgezet met de provinciale en/of lokale overheden om het aantal doodgereden dieren op onze Vlaamse wegen te verminderen? Wordt er in het kader van beheersovereenkomsten extra aandacht besteed aan dit aspect van dierlijke slachtoffers, zodat landbouwers en boseigenaars worden gesensibiliseerd om hun steentje bij te dragen?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister, collega's, met meer dan 150.000 kilometer wegen en 56,5 kilometer autosnelweg per 1000 vierkante kilometer zit België aan de Europese top inzake wegendichtheid. Onze wegen worden ook intensief gebruikt. Die enorme mobiliteit eist niet alleen menselijke slachtoffers, maar gaat ook ten koste van veel dierenlevens. Voor heel wat dieren vormt het verkeer de belangrijkste onnatuurlijke doodsoorzaak. Het gaat naar schatting over drie tot tien gewervelde dieren per kilometer weg per jaar. Heel wat dieren overleven dit niet, maar ook het aantal gewonden mag niet worden geminimaliseerd. Dat is eigenlijk onaanvaardbaar, zeker als we weten dat er verzachtende oplossingen bestaan.

Zoals mevrouw Eerlingen zei, heeft het project 'Dieren onder de wielen' een en ander aan het licht gebracht. We moeten ons er ook bewust van zijn dat er heel wat dieren zijn waarover nooit wordt gerapporteerd, andere die nooit worden gevonden, of die helemaal worden platgereden. Een schatting uit 1995 berekende dat jaarlijks meer dan 4 miljoen grotere wilde dieren de dood vinden op onze Belgische wegen.

Sinds september vorig jaar hebben waarnemers 1317 doodgereden egels gerapporteerd op de Vlaamse wegen. Dit dier voert daarmee met een ruime voorsprong de dodenlijst aan. Op twee en drie volgen respectievelijk padden en vossen. Het onderzoek brengt specifiek aan het licht dat op de N16, de weg van Sint-Niklaas over Temse naar Willebroek, massaal veel egels het leven laten. De E40 is dan weer zeer dodelijk voor kerkuilen. Die zoeken en vinden als het donker is hun voedsel – kleine dieren – in de onbespoten bermen en zweven daarbij op koplamphoogte van de ene berm naar de andere, met alle gevolgen van dien.

Er zijn nochtans enkele maatregelen die een en ander zouden kunnen verbeteren. Zo zouden ter hoogte van natuurgebieden langs de weg rasters kunnen worden aangebracht die egels verhinderen de weg op te gaan. Als ze zo'n raster volgen, zouden ze bij een tunneltje kunnen uitkomen dat hen helpt om aan de overkant van de weg te geraken. Hoge bomen langs de snelweg en zelfs geluidsschermen zorgen voor minder doodgereden vogels omdat de vogels minstens de hoogte van de boom of de muur moeten nemen, waardoor ze op een veilige hoogte over de snelweg vliegen.

Minister, is er binnen de administratie een actieplan om, waar nodig, via bepaalde ingrepen zoals rasters, tunnels, bomen en geluidsschermen de Vlaamse wegen diervriendelijker te maken? Zo ja, welke? Kunt u de details bezorgen? Zo neen, waarom niet? Welke conclusies werden reeds getrokken uit de waarnemingen van 'Dieren onder de wielen'?

De heer Bart Martens: Het valt op dat in het nieuwe ontwerp van milieubeleidsplan het thema versnippering niet meer aan bod komt. Dat was wel zo in het MINA-plan 3. Ik hoop dat we daaruit niet moeten afleiden dat de aandacht voor ontsnipperende maatregelen verslapt bij de Vlaamse overheid. Mevrouw Eerlingen en Brusseel hebben gelijk, we moeten verder werk maken van ontsnipperende maatregelen. We hebben het debat over ecoducten hier al gevoerd. Maar er zijn ook minder dure ingrepen mogelijk om de aanrijdingen met dieren te vermijden. Het type vangrail dat tussen twee tegenovergestelde richtingen op autosnelwegen wordt geplaatst, is bepalend voor het aantal doodgereden dieren. We hebben ook systemen van reflectoren die worden geplaatst op plaatsen waar reeën oversteken. Het scala van maatregelen is zeer divers en uitgebreid. Er zou op een planmatige manier werk moeten worden gemaakt van het inzetten van die maatregelen om aanrijdingen met dieren te vermijden.

Minister, is het feit dat dat als thema ontbreekt in het nieuwe ontwerp van milieubeleidsplan een indicatie voor het beleid van de Vlaamse overheid dat de ontsnippering minder hoog op de agenda zet, of mogen we dat daar niet uit afleiden? Wordt daar ook in de beheersovereenkomst met de verschillende agentschappen, het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) maar ook het Agentschap Wegen en Verkeer (AWV), rekening mee gehouden? Worden die agentschappen aangespoord om ontsnipperende maatregelen in hun beleid op te nemen of er alleszins rekening mee te houden?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is nog te vroeg om concreet aan te geven welke maatregelen de Vlaamse Regering zal nemen aan de hand van de resultaten van deze studie. De studie is gestart op 24 september vorig jaar, en we willen een jaar wachten zodat we alle gegevens van een eerste jaar hebben. We zullen ze ook bekendmaken in samenwerking met de twee andere partners van het project, namelijk de vzw Natuurpunt en Vogelbescherming Vlaanderen vzw, en na overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer. Daar zijn verschillende departementen aan verbonden.

Er was al overleg met de intentie om de gegevens te gebruiken voor het detecteren van zwarte punten, zoals we dat noemen. Er zijn jammer genoeg niet alleen zwarte punten voor mensenlevens, maar ook voor dieren. Als we die zwarte punten in kaart hebben gebracht, kunnen we heel gericht projecten uitvoeren.

Na afronding van het project zal er in 2012 een studiedag aan worden gewijd. Daarnaast werk ik ook aan de uitbouw van een Meerjarenprogramma Ontsnippering. De prioritering van de ontsnippering zal onder andere gebeuren op basis van de studie 'Dieren onder de wielen'. Het meerjarenprogramma zal dus geënt zijn op de resultaten van de tellingen.

Of er hiervoor bijkomende financiële middelen nodig zullen zijn, is nu nog moeilijk in te schatten. Hoe dan ook zal het Meerjarenprogramma Ontsnippering gedragen moeten worden door verschillende beleidsdomeinen zoals al is aangegeven, niet alleen Leefmilieu, Natuur en Energie, maar ook Mobiliteit en Openbare Werken. Ook het Agentschap Wegen en Verkeer heeft een ontsnipperingsstrategie. Dat staat ook in de beheersovereenkomst alsook in de beheersovereenkomst van het Agentschap voor Natuur en Bos. Er wordt een nieuw meerjarenprogramma opgesteld waar het opnieuw in zal staan.

In een aantal gevallen kunnen de ontsnipperende maatregelen worden ingebracht bij onderhoudswerken of bij de aanleg of heraanleg van de betrokken weg. Op die manier zijn de kosten vaak beperkt. In andere gevallen is er een cofinanciering waar beide beleidsdomeinen, Natuur en Mobiliteit en Openbare Werken, bij betrokken zijn.

Ontsnipperingsmaatregelen kunnen nu reeds meegenomen worden binnen de samenwerkingsovereenkomst met de lokale besturen onder het thema natuur. Ik roep bij dezen nogmaals de lokale besturen op om hiervoor concrete voorstellen uit te werken. Ook zij weten waar er zwakke plaatsen zijn. Ik zal ook aan mijn administratie vragen om hier aandacht aan te schenken. Ook binnen module 15 van het mobiliteitsconvenant zijn er voor de lokale besturen mogelijkheden omtrent voorbereidend studiewerk en communicatie. Technische informatie kan worden gevonden op de webstek van het Agentschap Wegen en Verkeer en in de Vademecums Natuurtechniek van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie (LNE). Daarin zijn een aantal technische aanbevelingen opgenomen.

Zoals voor alle natuurproblemen is ook voor versnippering sensibilisatie een noodzakelijk aandachtspunt. De wetgeving over de beheersovereenkomst en de regelgeving over herbebossen bevatten geen specifieke bepalingen over deze problematiek. Het doodrijden van jachtwild of het vernietigen van vogels of nesten is echter wel verboden volgens de Vlaamse jacht- en soortenbeschermingswetgeving en is dus, daarvan afgeleid, sanctioneerbaar via het randvoorwaardenbeleid in het kader van de Europese rechtstreekse inkomenssteun aan landbouwers. Landbouwers die dus bedrijfstoeslag aanvragen, zijn op de hoogte gebracht dat ze de beheereisen die uit die Vlaamse regelgeving voortvloeien, moeten naleven op straffe van vermindering of intrekken van hun bedrijfstoeslag, wat een rechtstreekse inkomenssteun vanuit de Europese Unie is. Dat gebeurt onder meer door de randvoorwaardenbrochure die ze ontvangen van het beleidsdomein Landbouw en Visserij waarvoor met het beleidsdomein Leefmilieu, Natuur en Energie samengewerkt wordt voor beheereisen in de sfeer van de natuur- en milieuregelgeving. De randvoorwaarden in het kader van bedrijfstoeslagregeling gelden inzonderheid voor dierenslachtoffers bij het uitvoeren van veldwerkzaamheden. Je zou kunnen zeggen dat dat niet rechtstreeks op de wegen van toepassing is, maar toch kan dit worden meegegeven.

Mevrouw Brusseel, er is een strategie voor ontsnippering van de Vlaamse gewestwegen samengesteld waarin enkele manieren van aanpak worden vooropgesteld. Ik zal de zes manieren overlopen.

Een eerste is een gebiedsgerichte aanpak: samenwerken met projecten op initiatief van terreinbeherende entiteiten op basis van ecologische ontsnipperingsstudies. Op deze manier werden de twee Vlaamse ecoducten Kikbeek en De Warande door het AWV gebouwd in samenwerking met het departement LNE en het ANB. Dat is de manier waarop we moeten werken: samen die zaken aanpakken.

Een tweede is de soortgerichte aanpak, waarbij we voor specifieke diergroepen op specifieke puntlocaties specifieke oplossingen aanreiken. Het kan bijvoorbeeld gaan om een amfibieën-

tunnel of een dassentunnel. De gegevens uit de databank van www.dierenonderdewielen.be kunnen aanleiding geven tot het uitwerken van zo'n project. De gegevens uit de monitoringstudies en andere soortgerichte onderzoeken kunnen eveneens aanleiding geven tot nieuwe projecten.

Een derde punt is projectgerichte aanpak. Het AWV voert zelf ook regelmatig projecten uit op basis van eigen onderzoek. Zo zijn er ontsnipperingsstudies gebeurd in Antwerpen op de E19, de E34 en de E314 en zijn er studies gebeurd op de E40/A10 van de ring van Brussel tot Oostende. De voorstellen uit deze studies kunnen worden opgenomen in een planning voor de komende jaren. 25 ecokokers, 5 ecoduikers, 1 ecoduct en 1 aanpassing aan een bestaande brug werden uitgevoerd in samenwerking met Infrabel bij de aanleg van de hogesnelheidslijn parallel aan de E19 in Antwerpen.

Een vierde punt is de infrastructuurgerichte aanpak. Er wordt voorzien in ontsnipperende maatregelen, vooral de kleine zoals ecokokers of ecoduikers, tijdens de aanleg of heraanleg van een weg. Dit biedt financiële en administratieve voordelen.

Een vijfde punt in de strategie voor ontsnippering van Vlaamse gewestwegen is een ontwerprichtlijn natuurtechniek. Die wordt aangeboden via een interne en externe website. Op deze manier kunnen projectleiders zelf eenvoudig concrete uitvoeringselementen opvragen en integreren. Dat gebeurt ook in de praktijk.

Een laatste punt uit die aanpak is dat er concreet al op verschillende plaatsen aan gewestwegen kleine en grote passagemogelijkheden voor wilde dieren zijn aangelegd: ecokokers (betonnen buizen met een diameter van 40 centimeter tot 1,20 meter), ecoduikers (onderdoorgangen voor waterlopen met een droge passage die de oevers aan weerszijden met elkaar verbinden), amfibieëntunnels en geleidingswanden, grote ecotunnels (voetgangerstunnels zoals dat in Limburg bestaat) en ecoducten. Ecoducten zijn natuurbruggen en bieden de meest optimale oversteekmogelijkheid voor grote dieren. Daar wordt enkel in voorzien op plekken waar dat verantwoord is en gebaseerd is op een ecologische onderzoeksstudie.

Collega's, voorzitter, er gebeurt heel wat. Er wordt een meerjarenplan opgemaakt. Er is nu al een strategie voor ontsnippering van Vlaamse gewestwegen. In de beheersovereenkomst van het ANB wordt het opnieuw meegenomen. Het zit ook in de beheersovereenkomst van het AWV.

Mevrouw Tine Eerlingen: Bedankt voor uw antwoord, minister. Wordt er bij de heraanleg van wegen op systematische wijze rekening gehouden met die maatregelen? Of hangt het af van de lokale afdeling van het AWV? Dat is niet direct uw bevoegdheid, maar misschien weet u het wel.

U zegt dat er overleg wordt gepleegd met de lokale besturen en dat zij worden gestimuleerd om maatregelen te nemen. Worden zij op de hoogte gebracht van de onderzoeksresultaten in hun gemeente? Gebeurt dat ook systematisch?

U zegt dat er in 2012 een studieproject zal worden opgestart. In september loopt de studie af. Heeft men dan nog tijd nodig om die resultaten te verwerken of hoe moet ik dat begrijpen?

Mevrouw Ann Brusseel: Bedankt voor uw uitvoerig antwoord, minister. U zegt dat het nu te vroeg is om te bepalen welke maatregelen waar moeten worden genomen door de Vlaamse Regering. Hebt u al een moment in gedachten om dat wel te doen? Wanneer acht u het studiemateriaal voldoende om verdere conclusies te trekken?

Als ik u goed begrepen heb, gaat u nieuwe infrastructuur aanpassen aan de noden voor dieren. Zal dat systematisch gebeuren? Er zijn zes strategieën van ontsnippering. Daar ben ik blij om. Maar ik zou graag weten of er een constante planning is bij aanleg en heraanleg of dat er eerder wordt gekeken naar de omgeving.

Minister Joke Schauvliege: We wachten eerst de resultaten van een jaar af. Dat zal september zijn. Dan gaan we onmiddellijk met alle partners een aantal zwarte punten detecteren en daar projecten uitwerken. We zullen niet bij de pakken blijven zitten.

Toen het project 'Dieren onder de wielen' is gelanceerd, was het de bedoeling dat het zou lopen tot 2012. Het wordt uiteraard jaarlijks opgevolgd, maar op het einde wordt er een groot studiemoment aan gekoppeld. Dat neemt niet weg dat we ondertussen maatregelen gaan nemen. Er was dus oorspronkelijk al een grote studiedag gepland, met de globale resultaten van de verschillende jaren.

Voor de vragen over het AWV wil ik verwijzen naar minister Crevits. Ik kan wel zeggen dat die strategie er effectief is, vooral voor gewestwegen, en dat die wordt gehanteerd als er wegen worden aangelegd of heraangelegd. Het is geïntegreerd in de procedure.

Het is inderdaad de bedoeling de lokale besturen te betrekken. Als we na een jaar de resultaten hebben, zullen we die met de partners bekijken en de lokale besturen daarbij betrekken. We vragen hun immers om mee te doen aan een dergelijk project, dus is het zeer goed dat ze de resultaten van die studie kennen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de communicatie inzake de plannen voor een prijsstijging van het drinkwater in VMW-leveringsgebied

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, minister, geachte leden, 14 dagen geleden kondigde de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW) via alle media aan dat er minstens plannen zouden zijn om opnieuw een drinkwaterprijsverhoging aan te vragen bij de bevoegde prijzencommissie. Volgens de VMW-mededeling zou de prijsverhoging nodig zijn om de stijgende kosten van de productie van drinkwater te compenseren. Ik kom daar zo dadelijk op terug. Het gaat over 170 gemeenten en meer dan 2 miljoen mensen die hun drinkwater krijgen via de VMW. De jongste tariefverhoging, met maar liefst 5 percent, dateert volgens het VMW-persbericht zelf van 1 april 2009. Het gaat specifiek over de drinkwaterprijs, dus niet over de gemeentelijke en bovengemeentelijke saneringsbijdragen, maar zoals u weet, dalen die bijdragen ook allerminst.

Het persbericht stelt zelf dat de prijsverhoging nodig is wegens de stijgende kosten. Het is dus niet alleen de pers die dat stelt. Dat is toch belangrijk. Soms wordt gesteld dat de pers dingen foutief heeft overgenomen, maar dit staat effectief in het persbericht. Minister, ik benadruk dat, zodat u heel duidelijk weet dat de twee bronnen correct zijn.

In mijn schriftelijke vraag 320 met betrekking tot de dekkingsgraad en de betaalbaarheid van de pensioenen van de VMW-medewerkers heb ik u gevraagd of de betaalbaarheid van de pensioenen van de statutaire ambtenaren een invloed zou hebben op de watertarieven. In uw antwoord hebt u gesteld dat er "afhankelijk van het goedgekeurde herstelplan, de vrijstellingen en de in de tijd gespreide financiering, een invloed zou kunnen optreden op de watertarieven". De timing ter zake hebt u toen helemaal niet gespecificeerd. De vraag dateert van 2 maanden geleden. Vervolgens hebben we, 2 maanden later, het persbericht gekregen waarin de VMW stelt dat de prijzen zullen stijgen. Die timing vind ik erg spijtig.

Mij gaat het vandaag vooral over de communicatie. Ik geef even een chronologie ter zake. Naar aanleiding van een eerdere VMW-persmededeling is in De Standaard van zaterdag 28 april 2008 een artikel verschenen, waarin werd gesteld dat de VMW twee grote geldbronnen had aangeboord: "De VMW, het grootste drinkwaterbedrijf van Vlaanderen, heeft uitzicht op nooit geziene extra inkomsten. Dat is te danken aan de herwaardering van haar water-

infrastructuur en het voornemen om de huidige hoofdzetel in hartje Brussel te verkopen." Het persbericht kwam er naar aanleiding van een verklaring van de voorzitter van de raad van bestuur van de VMW. Ondertussen zijn de leidingen geherwaardeerd en is het gebouw van de centrale directie verkocht. De term 'nooit gezien' blijkt echter veeleer van toepassing te zijn op het structureel verlies van de VMW dan op de inkomsten.

Blijkbaar heeft de VMW-directie vervolgens toch nattigheid gevoeld. Ik verwijs naar het tussenoverlegcomitéverslag van 5 mei 2010. Minister, ik heb dus al diep moeten graven, want het gaat hier niet over verslagen van de raad van bestuur, maar over verslagen van het tussenoverlegcomité, dat bij wijze van spreken de kleinere beslissingen neemt. In dat verslag duikt plots een ander soort communicatie op, gericht op het eigen personeel en de vakbonden. Onder punt 4 van dat verslag wordt gesteld dat "het bedrijfsresultaat wijst op een toename van het bedrijfsverlies en dat de pensioenverplichtingen een belangrijke impact hebben op het resultaat". Het gaat zelfs zo ver dat het ACOD voorstelt dat er structurele maatregelen zouden worden genomen. Bovendien stelt de VMW in dat verslag dat er een winst is voor het boekjaar 2009, maar dat die winst er slechts is gekomen door een eenmalige meevaller, namelijk de verkoop van het gebouw van de centrale directie. Dat 'vergeet' de VMW echter mee te delen in haar andere, publieke mededeling. Daarin wordt enkel gesteld dat er een winst is voor 2009, punt uit. Ze hebben het dus niet over de verliezen, maar er is slechts een klein beetje winst geboekt omdat de verliezen werden gedekt door de eenmalige verkoop van een gebouw. Minister, uw partij heeft dergelijke eenmalige opsmukoperaties bij de federale overheid terecht altijd gehekeld. Welke mededeling is nu nog correct?

In vorige vragen om uitleg heb ik al verwezen naar de kritiek van de representatieve vakbonden, waaronder zeker ook het ACV. De bonden hebben op de markt in Merchtem, de woonplaats van de voorzitter van de VMW, zelfs een pamflet verspreid waarin wordt gesteld dat "de top van de VMW zichzelf bedient". Het vlugschrift verwijst tevens naar het feit dat de directie doorgaat met het te pas en te onpas inzetten van externe consultants, het uitbesteden van werken zonder ernstige kosten-batenanalyses, het investeren in prestigieuze projecten, ondanks het soms desastreuze verloop en dito afloop, enzovoort. Dat is sterke taal, die ik haal uit een ACV-document. Het zijn echter visionaire woorden: geen mens kan het VMW-beleid een grote onderscheiding geven. Een grote onvoldoende over de hele lijn ligt veeleer voor de hand.

Op bladzijde 363 van de notulen van de bijeenkomst van de raad van bestuur van de VMW van 25 september 2009 staat te lezen dat die raad van bestuur beslist om geen tariefaanpassing door te voeren. Er staat zelfs letterlijk dat "een beslissing van de CBFA inzake het financieringsplan voor de pensioenverplichtingen van de VMW wordt afgewacht alvorens een dossier voor de aanvraag van een tariefverhoging wordt opgesteld". CBFA staat voor Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen. Er wordt tevens verwezen naar de besparingsmaatregelen die door de Vlaamse Regering aan de Vlaamse overheidsdiensten zijn opgelegd. We nemen aan dat er nog geen beslissing is van de CBFA. Of misschien wel, minister? Kunt u daarover duidelijkheid geven? Bovendien pakt het ACOD in zijn blad Tribune van maart 2010 uit met de titel "VMW: geen tariefaanpassingen, wel besparingen".

Minister, ik heb mijn onderzoek ruim gedaan. Ik heb niet enkel in de verslagen van de raden van bestuur gekeken, maar ook in die van de tussenniveaus. Ik heb ook de interne vakliteratuur geraadpleegd. Dat zijn allemaal officiële kanalen waarlangs de communicatie binnen de VMW verloopt. Alles staat haaks op elkaar en alles spreekt elkaar tegen.

Last but not least heeft de raad van bestuur van de VMW op 28 september 2007 zogenaamde niet-waterartikels verhoogd in prijs, zoals de kostprijs van aansluitingen enzovoort. Dit en twee drinkwatertarieven in amper 2 jaar tijd, is meer dan opmerkelijk te noemen.

Minister, wat is uw visie op deze toch tegenstrijdige communicatie van de VMW? Allerlei tegengestelde visies en mededelingen zagen het daglicht, terwijl het gaat om cijfers en

rationeel beleid, of daarover zou moeten gaan. Is het maatschappelijk aanvaardbaar dat de modale drinkwaterverbruiker dient op te draaien voor dit VMW-beleid dat getuigt van wel heel weinig of zelfs bijna geen vooruitziendheid? Hoe evalueert u beheer en management van de VMW? Wordt de directie over deze problematiek aangesproken en erop afgerekend? Had u recent overleg met de vertegenwoordigers van het Vlaamse Gewest in de raad van bestuur?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Reekmans, in uw vraag om uitleg over de communicatie inzake plannen voor een prijsstijging van het drinkwater bij de VMW meent u een tegenstrijdige communicatie, zeker van de kant van de VMW, te kunnen vaststellen. Hierbij verwijst u naar verschillende bronnen, zoals beslissingen van de raad van bestuur, berichtgeving in de media en zelfs een pamflet en een mededeling van de vakbonden. Het gaat daarenboven niet altijd over recente bronnen, sommige gaan zelfs terug tot 2007.

Ik zal hier niet dieper op ingaan, maar het lijkt evident dat als het gaat over besparingen en tariefaanpassingen, de raad van bestuur van de VMW en de vakbonden in hun communicatie hierover verschillende accenten zullen leggen. Ik wens mij in deze aangelegenheid dan ook alleen te baseren op de beslissingen en de mededelingen van de raad van bestuur van de VMW inzake het tarievenbeleid van de VMW.

De VMW past in principe haar tarieven jaarlijks aan, rekening houdend met de evolutie van verschillende kostenfactoren. Hiervoor wordt per provinciale dienst een tarievendossier voorbereid, dat na goedkeuring door de respectieve provinciale comités wordt ingediend bij de federale minister van Economische Zaken, die deze tarieven dient goed te keuren. In 2008 werd een tarievendossier per provinciale dienst ingediend, dat slechts begin 2009 werd goedgekeurd door de federale minister van Economische Zaken en toegepast vanaf 1 april 2009, en dus niet de beoogde datum 1 januari 2009. Het was dus 9 maanden later.

Op 25 september 2009 besliste de raad van bestuur voor 2010 geen tariefdossier in te dienen, omdat dit dossier in belangrijke mate afhankelijk is van het herstelplan dat door de CBFA kon worden aanvaard inzake de financiering van de pensioenverplichtingen van de VMW. De tarieven bleven dan ook ongewijzigd op 1 januari 2010.

De VMW heeft naar aanleiding van het voorleggen van de jaarrekeningen 2007, 2008 en 2009 aan de algemene vergadering steeds gewezen op het negatieve resultaat uit de gewone bedrijfsvoering, veroorzaakt door het aanleggen van de bijkomende voorziening voor de pensioenen ten bedrage van ongeveer 15 miljoen euro. De aanleg van de voorziening is een rechtstreeks gevolg van de gewijzigde wetgeving betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenen, waaraan de VMW voortaan ook onderworpen is.

Voor 2007, 2008 en 2009 kon dit negatief resultaat worden aangezuiverd door uitzonderlijke opbrengsten als gevolg van het boeken van meerwaarden resulterend uit respectievelijk de herwaardering van het leidingenpatrimonium en de verkoop van het kantoorgebouw van de centrale directie in Brussel. Hoewel er nog geen definitief akkoord is met de CBFA, heeft de raad van bestuur tijdens de algemene vergadering van 18 juni 2010 aan de vennoten meegedeeld dat een tariefdossier wordt voorbereid voor 2011, rekening houdend met de pensioenproblematiek en met de verhoogde kostprijs van het water dat door de Société wallonne des eaux (SWDE) aan de VMW wordt geleverd. De SWDE heeft immers de afspraken ter zake opgezegd. Daarover wordt nog onderhandeld, maar dit kan leiden tot een verhoging van de waterkostprijs.

Uit dit alles kan ik afleiden dat de VMW een verantwoord en proactief tarievenbeleid voert, waarbij steeds wordt gepoogd de tarieven zo laag mogelijk te houden en waarbij consequent wordt gewezen op het negatieve resultaat als gevolg van bovengenoemde nieuwe pensioenverplichtingen. Bij dit alles moet ik ook aanstippen dat het prijzenbeleid inzake drinkwater nog altijd een federale bevoegdheid is. Het zijn de provinciale comités, waarin elke gemeentelijke vennoot vertegenwoordigd is, die de tarieven vaststellen. Het is

uiteindelijk de federale minister van Economische Zaken die beslist, op advies van de federale prijzencommissie. In deze commissie zetelt een vertegenwoordiger van de Vlaamse Milieumaatschappij.

Wat uw vraag betreft over de evaluatie van beheer en management, is dit in de eerste plaats de verantwoordelijkheid van de organen van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening. De VMW is immers een samenwerkende vennootschap, waarin het Vlaamse Gewest slechts een minderheidsparticipatie heeft. Vennootschapsrechtelijk is de raad van bestuur verantwoordelijk ten opzichte van de algemene vergadering. Mijn bevoegdheid ter zake beperkt zich tot het administratief toezicht, waarbij ik beschik over een regeringscommissaris, die zich kan verzetten tegen elke beslissing van de raad van bestuur, als die in strijd zou zijn met wetten, decreten, statuten of het algemeen belang. Op dit ogenblik ben ik niet gevat door enig beroep ter zake vanwege de regeringscommissaris.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister, in de notulen van 25 september 2009 van de raad van bestuur van de VMW staat dat werd beslist om geen tariefaanpassingen door te voeren. Ik kijk even naar verklaringen van onder andere de heer Bauwens, provinciaal directeur van de directie Oost-Vlaanderen, in een basisoverlegcomitéverslag van 14 april 2009 waarin letterlijk staat: "De provinciale directie Oost-Vlaanderen zit voor het ogenblik structureel goed, maar blijvende aandacht zal noodzakelijk zijn inzake de uitvoering van werken met eigen personeel en zuinig personeelsbeleid. Het provinciaal comité Oost-Vlaanderen heeft besloten geen dividend uit te betalen aan de Oost-Vlaamse vennoten zolang andere directies negatieve cijfers hebben." Ik leid daaruit af dat enkel Oost-Vlaanderen blijkbaar geen negatieve cijfers heeft en het voor alle andere provinciale besturen reeds geweten is in april 2009 dat ze negatieve cijfers hebben. Er werd zelfs op dat ogenblik geen rekening gehouden met de tariefaanpassing vanaf 1 april 2009, zo staat ook te lezen in dat verslag.

Ik gaf in het begin van mijn betoog niet alleen een letterlijk citaat uit de persartikels, maar ook uit de persmededeling, want dat is een heel belangrijke nuance. Daarin zegt de VMW letterlijk dat de prijsverhoging nodig is om de stijgende kosten voor de productie van drinkwater te compenseren. Ondertussen weten we dat dat niet correct is, want dat er inderdaad een prijsstijging is geweest van bepaalde chemische producten maar door de conjunctuur is die prijs weer gezakt naar het niveau van vroeger. Dus dat is de reden niet. U zegt vandaag eigenlijk dat de stijgende kosten en het pensioenfonds mee aan de basis liggen van de aanvraag voor de tariefstijging.

Minister, wat is het nu? Is het om wat de VMW heeft verteld in haar persmededeling dat de productie duurder is geworden, of is het nu om wat u net hebt verteld? Ik lees 14 dagen geleden in een persmededeling van de VMW dat er een prijsverhoging nodig is voor de productie. Vandaag vertelt u mij een totaal ander verhaal. Ik geloof alvast dat u mij correct informeert, maar ik denk dat de VMW blijkbaar eerst iets anders aan de buitenwereld wou verkopen. Ze heeft blijkbaar gezien dat de verf niet pakte en toen ze merkte dat er een parlementaire vraag was, waarop u de VMW hebt gevat voor meer informatie, denk ik, heeft ze een draai genomen.

Minister, ik denk dat we er vandaag nog niet uit zijn wat betreft de echte redenen, maar de echte reden van de prijsstijging die ze hebben aangevraagd, ligt niet in de productiekosten of de pensioenen. Er is een heel andere reden en die heb ik van u nog niet gehoord en van de VMW ook niet. Ik stel vast dat de VMW er alles aan probeert te doen om de echte redenen af te dekken.

Tot slot, we herinneren ons allemaal de buitenlandse reizen, de dure consultancy, de niet-openbare verkoop van een welgelegen Brussels hoofdkantoor, de bizarre personeelsdossiers en vooral de dreigende pensioenlasten waarover koud en warm wordt geblazen. Minister, over intercommunales wordt steeds gezegd: aan subsidiariteit kunnen we niets veranderen,

enzovoort. Bij de VMW hebt u de facto wel het heft in handen. Dit zou de voorbeeldmaatschappij van Vlaanderen moeten zijn. Blijkbaar zegt uw regeringscommissaris vandaag dat er niets aan de hand is. Minister, ik dring er echt op aan om grondiger op onderzoek te gaan. Ik hoop dat u dat niet doet op basis van mijn vraag, maar enkel en alleen op basis van de eigen communicatie van de VMW die 14 dagen geleden aan de media liet weten dat de kosten voor de productie omhoog zijn gegaan en amper 14 dagen later aan u als voogdijminister een heel andere reden opgeeft. Ik denk dat er een alarmbelletje moet gaan rinkelen bij u dat zegt dat u toch even grondiger moet gaan kijken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Reekmans, ik denk dat er geen tegenstrijdigheid is. Ik heb gezegd dat het te maken heeft met een verhoogde kostprijs. Dat staat letterlijk in het antwoord dat ik daarnet heb gegeven. Ik zie daar geen tegenstrijdigheden in met wat ik heb geantwoord.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: De Oost-Vlaamse directeur van de VMW stelt ook dat na de prijsstijging van de scheikundige producten er opnieuw een daling was door de slechte conjunctuur. Dan moeten u en de VMW mij eens uitleggen hoe de productiekosten kunnen stijgen als onder andere die prijzen zijn gedaald. Wordt zeker vervolgd.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■